

Γράφει: Έλσα Παπαγεωργίου

Είναι ίσως περιττό να σταθούμε στο σοκ που προκάλεσαν οι επιθέσεις στο Παρίσι την Παρασκευή 13 Νοέμβρη 2015. Θα άξιζε ίσως να γυρίσουμε σε αυτό αφού καταθέσουμε κάποια πρώ τα στοιχεία κατανόησης μιας κατάστασης γνωστής μετά την 11η Σεπτέμβρη 2001 που παρουσιάζει όμως νέα χαρακτηριστικά που με τη σειρά τους την τροποποιούν.

Και προκειμένου να κάνουμε κάτι τέτοιο, θα πρέπει σχεδόν υποχρεωτικά να περάσουμε από το Γενάρη του 2015 και τη διπλή, ή μάλλον τριπλή, επίθεση στα γραφεία του Σαρλί Εμπντό, την προσπάθεια του Κουλιμπαλίνα χτυπήσει το εβραϊκό σχολείο και τη συναγωγή στο Μονρούζ, που κατέληξε στο φόνο της νεαρής δημοτικής αστυνομικού από τη Γουαδελούπη, και τελικά στο μακελειό του Υπερκασέρ στην Πόρτ ντε Βανσέν.

Ήδη σε αυτά τα χτυπήματα υπάρχουν σημαντικές διαφορές από την 11η Σεπτέμβρη. Οι στόχοι αντιπροσωπεύουν την καθημερινότητα και όχι κάποιο σύμβολο οικονομικής εξουσίας ή στρατιωτικής επιβολής. Οι δράστες είναι όλοι γάλλοι πολίτες, μπαινοβγαίνουν στη φυλακή για παραβάσεις λιγότερο ή περισσότερο σημαντικές μέσα στην οποία ριζοσπαστικοποιούνται. Κι ενώ οι δύο αδερφοί που πραγματοποιούν τις επιθέσεις στο Σαρλί είναι παιδιά ενός κατώτερου θεού, ζουν μια τραγική παιδική ηλικία στο 19ο διαμέρισμα του Παρισιού, ο συνεργός τους Κουλιμπαλί, δεν παρουσιάζει ακριβώς το ίδιο προφίλ.

Τα θύματα σε αυτές τις επιθέσεις είναι από τη μια κλασικοί εκπρόσωποι της αποκαλούμενης “αριστεράς χαβιάρι”, κάτοχοι πολιτιστικού κεφαλαίου, με απέχθεια και περιφρόνηση για το θρησκευτικό αίσθημα, τόση που να φέρνει σε δύσκολη θέση ακόμα και μια άθεη. Τα υπόλοιπα θύματα είναι στην πλειοψηφία τους εβραϊκής καταγωγής, ενώ οι

επιζήσαντες χρωστούν τη ζωή τους στον μουσουλμάνο υπάλληλο του εβραϊκού σουπερμάρκετ.

Την Παρασκευή 13 Νοέμβρη κατά τις εννιάμισι το βράδυ ανακοινώνονται πυροβολισμοί στο 10ο και το 11ο διαμέρισμα. Λίγα λεπτά αργότερα ανακοινώνεται εκρήξεις κοντά στο Σταντ ντε Φράνς. Το τρομοκρατικό χτύπημα είναι πια δεδομένο. Λίγη ώρα αργότερα ανακοινώνεται η ομηρία των θεατών της συναυλίας στο Μπατακλάν. Γραπτά μηνύματα ομήρων αναφέρουν ότι τους σκοτώνουν έναν έναν. Εκεί, η προσπάθεια να ακολουθήσει κανείς την πραγματικότητα γίνεται πολλή δύσκολη.

Το πρώτο σύνθημα που πέφτει στα κοινωνικά δίκτυα αποτυπώνοντας το αίσθημα της αντικαπιταλιστικής και αντι-ιμπεριαλιστικής αριστεράς και που υιοθετείται αρκετά γρήγορα είναι “οι πόλεμοί τους, οι νεκροί μας”. Κι ενώ το ότι πρόκειται για τους νεκρούς μας δεν αμφισβητείται σε καμία περίπτωση, με βάση την επιλογή των χώρων και τα θύματα των επιθέσεων, η ερώτηση μέσα στο χάος είναι ποιοι είναι αυτοί “οι πόλεμοί τους” ; ποιοι είναι αυτοί που πολεμάνε ; Σίγουρα στην μια πλευρά της εμπόλεμης σύρραξης βλέπουμε καθαρά τις ιμπεριαλιστικές χώρες της δύσης. Στην άλλη πλευρά όμως τι θα πρέπει να βάλουμε; την Παλαιστίνη; το Ιράκ; το Αφγανιστάν; τη Συρία; τη Λιβυή; την Αίγυπτο; ή μήπως τη Σαουδική Αραβία, το Κατάρ, το Κουβέιτ και την Υεμένη; έπειτα τι είδους πόλεμος είναι αυτός; μεταξύ χωρών-κρατών ; μεταξύ χωρών-κρατών και του αυτοαποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους; με κάποιον άλλον;

Είναι λοιπόν σίγουρο ότι τα θύματα είναι οι νεκροί μας, αλλά δεν είναι καθόλου σίγουρο μεταξύ ποιών διεξάγεται αυτός το πόλεμος και κυρίως γιατί. Γιατί αν είναι ένας πόλεμος μεταξύ δύσης και ανατολής γιατί γίνονται τρομοκρατικές επιθέσεις στο Λίβανο και την Τυνησία, γιατί στο Αφγανιστάν αποκεφαλίζουν παιδιά; γιατί οι σύριοι, οι ιρακινοί και οι αφγανοί εγκαταλείπουν μαζικά τις πόλεις τους για να εγκαταλείψουν στη συνέχεια τις χώρες τους, ρισκάροντας τη ζωή τους στα απρόβλεπτα νερά του Αιγαίου;

Δεν είμαστε όμως αφελείς. Στη Μέση Ανατολή διεξάγεται ένας πόλεμος πάνω από είκοσι χρόνια, αν ξεκινήσουμε να μετράμε από τις πρώτες αεροπορικές επιδρομές των ΗΠΑ στο Ιράκ. Αλήθεια, θυμάται κανείς πως ξεκίνησε η πρώτη σταυροφορία του πατέρα Μπούς; Ήταν μετά την επέμβαση του Σαντάμ Χουσεϊν στο Κουβέιτ, αν θυμάμαι καλά, το Κουβέιτ που σήμερα στηρίζει, όπως λέγεται, το λεγόμενο ισλαμικό κράτος, όπως και η Σαουδική αραβία, η Υεμένη και το Κατάρ. Αλλά με αυτούς δεν φαίνεται να είναι κανείς σήμερα σε πόλεμο.

Η συστηματική προσπάθεια αποσταθεροποίησης των δικτατορικών καθεστώτων στη Μέση Ανατολή, που επετεύχθη μετά την 11η Σεπτέμβρη που λειτούργησε έτσι και σαν προϋπόθεση για την κατάλυση, άνοιξε τους ασκούς του αιόλου σε ένα τόπο καταραμένο από τον πλούτο του. Παλιότερα λεγόταν πιο συχνά, σήμερα ακούμε όλο και λιγότερο να γίνεται λόγος για “το αίμα της παγκόσμιας οικονομίας”, δηλαδή το πετρέλαιο. Εκείνο δε που είναι ακόμη πιο εντυπωσιακό, είναι ότι περισσότερο έχουν σταματήσει να μιλούν για το πετρέλαιο όσοι αγωνίζονται και υπερασπίζονται τους λαούς της Μέσης Ανατολής ενάντια στις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις. Από τον πόλεμο για το πετρέλαιο δεν απέμεινε παρά ο πόλεμος του καλού και του κακού και η μετάφρασή του σε πόλεμο μεταξύ δυτικών και μουσουλμάνων. Καλοί δυτικοί εναντίων κακών μουσουλμάνων, από την πλευρά του ιμπεριαλισμού, κακοί δυτικοί εναντίων καλών μουσουλμάνων από την πλευρά του αντι-ιμπεριαλισμού. Κάπου στο σημείο αυτό χάθηκε το νήμα με βάση το οποίο μπορούσαμε να καταλαβαίνουμε, πάντα μέχρι ενός σημείου, πως συγκροτούνταν οι συμμαχίες και οι αντιπαλότητες στα πλαίσια αυτού του διαρκούς πολέμου, τόσο στο εσωτερικό του κάθε μετώπου, αν υποθέσουμε ότι υπάρχει ένα ενιαίο μέτωπο σε κάθε πλευρά – που δεν υπάρχει -, όσο και μεταξύ αυτών των δύο υποτιθέμενων μετώπων.

Το θρησκευτικό στοιχείο αντικατέστησε την κοσμική κατανόηση του ιμπεριαλισμού και της παγκοσμιοποίησης, κάτι που βόλεψε εξίσου όλους τους βασικούς πρωταγωνιστές αυτού του διαρκούς πολέμου.

Στο μεταξύ ξεχάσαμε τόσο τις ενδοϊμπεριαλιστικές αντιθέσεις και ανταγωνισμούς, όσο και τον μαινόμενο κοινωνικό πόλεμο στις χώρες της Μέσης Ανατολής, όπως και σε αυτές της Δύσης. Ο Μπιν Λάντεν και ο Μουλάς Ομάρ, ενσάρκωσαν για αρκετά χρόνια τις φιγούρες του απόλυτου κακού, ή ακόμα και του απόλυτου καλού για κάποιους άλλους, μέχρι να φτάσουν σήμερα να ωχριούν μπροστά στο “ισλαμικό κράτος”. Τι είναι τελικά όμως το αποκαλούμενο ισλαμικό κράτος ; το “χαλιφάτο”, όπως αποκαλείται σε ανατολή και δύση, που επιστρατεύει ταυτόχρονα κι απο κοινού τη βία του αρχαϊσμού, τον εξωτισμό του οριενταλισμού και τις σύγχρονες τεχνολογίες επικοινωνιών και οπλικών συστημάτων;

Ας προσπαθήσουμε να δούμε λοιπόν πως δουλεύουν αυτά τα τρία στοιχεία που το Isis, ή τουλάχιστον αυτοί που βρίσκονται στην ηγεσία του, δείχνουν να χειρίζονται τόσο επιτυχημένα.

Αρχαϊκή βία

Ομαδική και αντρική κατά κύριο λόγο. Ακόμα κι όταν υποστηρίζεται από γυναίκες είναι οι άντρες που αποτελούν τους εμβληματικούς φορείς της. Αποκεφαλισμοί, κάψιμο σε κλουβιά, πέταγμα από ταρατσες, βασανιστήρια, απαγωγές, βιασμοί, ομαδικοί και κατά συρροή, παρθενορραφές, εξαναγκαστικοί γάμοι και τεκνοποιήσεις προϊόντα βιασμών. Ληλασίες και καταστροφές, μαζικές εκτελέσεις. Δεν αφήνει περιθώρια για παρερμηνείες. Δεν αφήνει περιθώριο για τίποτα γιατί απανθρωποιεί και εξανδραποδίζει το θύμα της, η συμβολική της δεν υπακούει σε κανόνες οικονομίας. Είναι σπάταλη, δε μετρά κόστος, δεν υποκύπτει σε εξορθολογιστικά σχήματα. Είναι η αδιαμεσολάβητη κυριαρχία του αφέντη στο σκλάβο, χωρίς πέρασμα από τη συνείδηση, που εξαλείφεται μέσα από το μονόδρομο “πάρσιμο” όπου δεν υπάρχει ανταλλαγή, δεν υπάρχει σχέση. Είναι παντοδυναμία (ή τουλάχιστον έτσι δείχνει). Αυτή η μορφή βίας είναι ταυτόχρονα το κίνητρο και το όφελος για τους υποψήφιους μαχητές του Isis. “Η θα την ασκήσουν, ή θα την υποστούν, ή θα εγκαταλείψουν το πεδίο (αν τα καταφέρουν).

Τι σημαίνει όμως η επιστράτευση ενός τέτοιου τύπου βίας; ότι έχουμε να κάνουμε με αρχαϊκές και προκαπιταλιστικές μορφές κοινωνικής και οικονομικής συγκρότησης; ότι το πρόβλημα της περιοχής είναι ότι δεν έζησε τη δική της “νεωτερικότητα” ως διαδικασία εξορθολογισμού της παραγωγής και των κοινωνικών σχέσεων; Θα ήταν τουλάχιστον αφελές να ισχυριστούμε κάτι τέτοιο σε ένα περιβάλλον παγκόσμιου και παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού. Όπως πολύ σωστά αναφέρει ο Φρέντρικ Τζέιμσον στο *A singular modernity* όλες οι χώρες του κόσμου, έζησαν τη δική τους νεωτερικότητα με το δικό τους τρόπο, στο βαθμό που το μόνο σημαίνουν νόημα της τελευταίας είναι ο ίδιος ο καπιταλισμός. Ωστόσο, κάθε τρόπος παραγωγής, όπως ο ίδιος αναφέρει στο Πολιτικό Ασυνείδητο [*The Political Unconscious : Narrative as a Socially Symbolic Act*], και αλλού, περιέχει μαζί με τα κυρίαρχα στοιχεία του παρόντος, στοιχεία υπολειμματικά, προερχόμενα από προηγούμενους τρόπους παραγωγής, καθώς και στοιχεία, θα λέγαμε, “προκαταβολικά” που ανήκουν σε έναν επόμενο τρόπο παραγωγής και κοινωνικό σχηματισμό, που δεν υπάρχει ακόμα σε μια καθορισμένη μορφή. Η κατάλυση της κοσμικότητας ως στοιχείο της πολιτικής, που στη μέση ανατολή διασφαλιζόταν από δικτατορικά καθεστώτα, που αναδείχτηκαν με τη βοήθεια του δυτικού ιμπεριαλισμού για να τσακίσουν τα εθνικοαπελευθερωτικά ανταποικιοκρατικά κινήματα με ταξικά και χειραφετησιακά χαρακτηριστικά για τις κοινωνικές σχέσεις, οδήγησε στην διόγκωση και την ποιοτική αναβάθμιση των στοιχείων που έρχονται από το παρελθόν. Τα οποία στις δεδομένες συνθήκες επενδύθηκαν πολύ διαφορετικά για να καταλάβουν τη θέση αυτών που υποτίθεται ότι αντιπροσωπεύουν το μέλλοντα χρόνο και τον μέλλοντα τρόπο παραγωγής και κοινωνικής οργάνωσης.

Η διατήρηση του μονοπωλίου της βίας από τα αυταρχικά καθεστώτα, του Χουσεΐν, του Καντάφι, του Μουμπάρακ και του Ασσάντ, λειτουργούσε περιοριστικά και

διανεμητικά για τα δίκτυα (φυλών, κοινωνικών τάξεων ή καστών) που συγκροτούνταν στη βάση επί μέρους συμφερόντων, πάντα με βάση το πετρέλαιο, δηλαδή μέσα από τον έλεγχο και τη διανομή του κέρδους προερχόμενου από συγκεκριμένες πετρελαιοπηγές και συγκεκριμένους εμπορικούς δρόμους. Η κατάλυση αυτών των καθεστώτων άνοιξε το δρόμο για τον επαναπροσδιορισμό του ελέγχου και των κερδών χωρίς κεντρικό ρυθμιστή της βίας. Όποιος προλάβει και όπως προλάβει να πάρει τον έλεγχο για να αποκομίσει και τα οφέλη της πώλησης πετρελαίου σε πολυεθνικές εταιρίες με έδρα τις μητροπόλεις της δύσης . Δεν είναι νομίζω δύσκολο να φανταστούμε τη χρήση και τη σκοπιμότητα της αρχαϊκής βίας σε τέτοιες συνθήκες ανταγωνισμού. Ούτε βέβαια και τα αποτελέσματά της, ως βίαιη επιστροφή του απωθημένου, σε χώρες και κοινωνίες που δεν αποτελούσε πια το κυρίαρχο χαρακτηριστικό τους. Και αυτό βέβαια, αύξησε την αποτελεσματικότητά της, ως εφαρμογή και αναπροσαρμογή, στις δεδομένες και ήδη ταραγμένες συνθήκες, του δόγματος του σοκ και δέους.

Εξωτισμός και οριενταλισμός.

Αν το προηγούμενο σημείο λειτουργεί σαν διαμεσολάβηση για να κατανοήσουμε το πως λειτουργεί το Isis στις κοινωνίες της Μέσης Ανατολής, αυτό το σημείο μπορεί ίσως να μας βοηθήσει να κατανοήσουμε πως λειτουργεί στο επίπεδο των δυτικών κοινωνιών, τόσο απέναντι σε ένα κοινό που μπορεί να αποτελεί δυνάμει στρατολογήσεις του, όσο και σε αυτό που θα αποκαλούσαμε με ένα πολύ γενικό τρόπο κοινή γνώμη. Και εδώ ο τρόπος λειτουργίας πατάει πάνω σε προϋπάρχοντα στοιχεία για να προκαλέσει νέες δυναμικές. Τόσο ο εξωτισμός όσο και ο οριενταλισμός αποτελούν κατηγορίες κατασκευασμένες στη δύση προκειμένου η τελευταία να αντιληφθεί την ανατολή.

Ο εξωτισμός

είναι μια περισσότερο λαϊκή μορφή πρόσληψης, αφορά στο γοητευτικό χαρακτήρα που αποδίδουμε στο άλλο, γιατί το θεωρούμε διαφορετικό. Λίγο μαγικό, λίγο ηδονιστικό, λίγο γραφικό και φολκλόρ, κάπως ανώδυνο και κυρίως “άλλο”.

Πρόκειται για μια στερεοτυπική αντίληψη, προϊόν της μαζικής κουλτούρας όπως εκδιπλώνεται στα τα μίντια, τα τουριστικά φυλλάδια ή ακόμα και σε κάποιες μορφές λογοτεχνίας. Είναι μια διαδεδομένη μέθοδος αντίληψης που πολλές φορές πολύ απλά μας εμποδίζει να αντιληφθούμε το οτιδήποτε, εκτός από το πως βλέπουμε εμείς το “άλλο”, κι αυτό ύστερα από πολλή σκέψη, όταν αυτή καθίσταται δυνατή.

Ο οριενταλισμός

είναι η πιο επιστημονική εκδοχή της δύσης για την κατανόηση της ανατολής, συγκροτώντας ένα επιστημονικό αντικείμενο που δηλώνει ή υποδηλώνει όχι μόνο το διαχωρισμό ανάμεσα στο αντικείμενο και την έρευνα, αλλά και αυτόν ανάμεσα σε δύση και ανατολή. Η αντίληψή μας, λαϊκοφέρουσα ή επιστημονική συγκροτείται πάνω σε διχοτομήσεις που οδηγούν σε σχεδόν αυτόνομα παράγωγα της αντίληψης.

Για τους νέους και τις νέες που θέλγονται από το τζιχαντισμό, το χαλιφάτο αντιπροσωπεύει την κατεξοχήν παραμυθία που διακόπτει το ρου μιας μονότονης, μίζερης και γκρίζας καθημερινότητας στις πόλεις της δύσης. Δεν έχουν ζήσει το καθεστώς της θεοκρατίας, παρά μόνο ένα κοσμικό καθεστώς που τους επιβάλλει την περιφρόνηση της καταγωγής και της ταυτότητας που απορρέει από αυτήν. Μέχρι πρόσφατα θεωρούσαμε ότι πρόκειται κυρίως για νέους από φτωχές οικογένειες, με παραβατική δράση, που έχουν ζήσει δραματικές καταστάσεις. Αποδुकνείται ότι δεν είναι οι μόνοι υποψήφιοι. Ένας εκ των δραστών του Μπατακλάν εμφανίζεται σαν ένας ήσυχος νέος από ενταγμένη οικογένεια που δεν είχε ιδιαίτερη σχέση με τη θρησκεία. Ο νεαρός ήταν οδηγός λεωφορείου, θέση από την οποία παραιτήθηκε για φύγει για την Υεμένη. Νεαρές κοπέλες φεύγουν για τη Συρία να γίνουν σύζυγοι των μαχητών του Isis. Όσο η δράση του τελευταίου εντείνεται και επεκτείνεται τόσο διευρύνεται και το κοινό του στη δυτική νεολαία. Το ίντερνετ και τα κοινωνικά δίκτυα επιτρέπουν την προσέγγιση, τη διαλογή και την κινητοποίηση των δικτύων που εδράζονται σε δυτικές μεγαλουπόλεις όπως το Παρίσι, το Λονδίνο, οι Βρυξέλλες ή το Άμστερνταμ. Ο δράστης που διέφυγε τηλεφώνησε μετά τις επιθέσεις στους φίλους του στις Βρυξέλλες λέγοντάς τους να έρθουν να τον πάρουν από το Παρίσι γιατί είχε “ξεμείνει”. Και πήγαν, και τον πήραν, και γύρισε στις Βρυξέλλες όπου εξαφανίστηκε, σε αντίθεση με τους φίλους του που συνελήφθησαν και που το πιο πιθανό είναι να μην ήξεραν τίποτα για το πως είχε περάσει ο φίλος τους τη βραδιά του στο Παρίσι.

Για την κοινή γνώμη, ο Isis παραμένει καταρχήν ακατανόητος. Φανατικοί θρησκόληπτοι, φρενοβλαβείς, εχθροί της ελευθερίας και της δημοκρατίας, βάρβαροι. Τίποτα από αυτά δεν είναι λάθος και τίποτα από αυτά δεν είναι αρκετό για την κατανόηση αν δεν ξετυλιχτεί το κουβάρι που αρχίζει στη Βαγδάτη και τη Μοσούλη για να φτάσει στο Παρίσι ή αλλού, κάτι που απεύχομαι και φοβάμαι. Αυτό όμως που μπερδεύει ακόμα περισσότερο τα πράγματα είναι ότι η αποσταση κονταίνει. Οι νεαροί καμικάζι ήξεραν τους χώρους στους οποίους χτυπούσαν. Ήξεραν ποιους θα χτυπούσαν και μπορεί και να είχαν και γνωστούς μεταξύ των θυμάτων. Γνώριζαν τα καφέ, γνώριζαν τον συναυλιακό χώρο, γιατί είναι γνωστά έτσι κι αλλιώς στη νεολαία. Εκεί υπάρχει μια τρύπα, ένα κενό, που διαφεύγει τόσο από την κοινωνιολογική προσέγγιση των αποκλεισμών, του ρατσισμού και των ανισοτήτων, όσο και από τις ψυχολογικές ή ακόμα και ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις των ενορμήσεων της ζωής και του θανάτου. Ίσως ακόμη δεν διαθέτουμε τη διαμεσολάβηση για να

κατανοήσουμε αυτό το σκέλος, ίσως αποτελεί ένα από τα στοιχεία που έρχονται από το μέλλον και δεν έχουν βρει ακόμα μια καθορισμένη μορφή. Κι αυτό είναι όντως τρομακτικό.

Λύνει και δένει η εθνική ενότητα και το καθεστώς έκτακτης ανάγκης μετά τις επιθέσεις. Κι ακόμα δεν έχουμε δει τίποτα. Η κλιμάκωση αυτή από τον Ολάντ ανοίγει ένα επικίνδυνο πεδίο, στο βαθμό που όσες πετρελαιοπηγές ή τάνκερ και να βομβαρδίσει η Γαλλία μαζί με την Αμερική οι αγοραστές θα συνεχίζουν να αγοράζουν το πετρέλαιο του Isis, να τον γεμίζουν λεφτά, όπλα και δύναμη. Στο εσωτερικό, ο χαρακτήρας διωγμού θα μεγαλώσει το ρήγμα ανάμεσα σε “πολιτισμένους” και “βαρβάρους”, θα δυναμώσει την θεσμική και αστυνομική βία και τους τζιχαντιστές μιάμηδες. Θα δυναμώσει το φόβο. Θα δυναμώσει το Εθνικό Μέτωπο της Λεπέν. Ο εθνικός διαχωρισμός θα σκεπάσει τις ταξικές αντιθέσεις. Για αυτό και είναι επείγον η αριστερά να ξεδιπλώσει ξανά το κουβάρι του ιμπεριαλισμού αποκαλύπτοντας ταυτόχρονα την απάτη και το ψέμα της θεοκρατίας. Και για να το κάνει, θα πρέπει να ξαναβρεί και η ίδια την άκρη και να την ξαναβρούμε όλοι μαζί, όχι στο θεό, αλλά στο πετρέλαιο και την γεω-πολιτική κυριαρχία.

Σύγχρονη τεχνολογία

Τίποτα δεν θα ήταν ο Isis σήμερα χωρίς το οπλοστάσιο που άφησαν οι αμερικανοί με την αποχώρησή τους από το Ιράκ στον ιρακινό στρατό που σκόρπισε σαν φύλο, όταν ο πρώτος δεν μετρούσε ακόμα παρά κάποιες εκατοντάδες άντρες. Αυτά είναι λίγο πολύ γνωστά, για τα ελικόπετρα και τα τζιπ, τα όπλα και τους πυραύλους που πήρε προίκα ο Isis. Όμως αυτή την τεχνολογία ήξεραν να τη χειρίζονται συγκεκριμένοι αξιωματικοί που στελέχωσαν το ιρακινό στρατό κάτω από την αμερικανική καθοδήγηση για να την μάθουν σε όσους προσχωρούσαν στις γραμμές του Isis.

Όπως υπάρχουν μισθοφόροι που ξέρουν να χειρίζονται πολύ καλά την επικοινωνιακή τεχνολογία σε όλα τα επίπεδα. Σε τέτοιο βαθμό που θα νομίζαμε ότι έχουν κάνει διδακτορικά στον Μακλούαν για να εφαρμόζουν τόσο καλά την αρχή “το μέσο είναι το μήνυμα”. Σπλάτερ βίντεο προπαγάνδας και κοινωνική δικτύωση στις τέσσερις γωνιές του πλανήτη να υπόσχονται θάνατο στους άπιστους και επίγειο παράδεισο στους – αρκετά – πιστούς. Ωστόσο, είναι σε αυτό το σημείο που το προφίλ του άγριου, του βάρβαρου του απολίτιστου που ανήκει σε μια άλλη εποχή αρχίζει να μπάζει. Και αυτή τη φορά, δεν είναι ψευδές, αλλά δεν είναι αρκετό. Είναι βέβαιο πως διαθέτουν ένα σώμα “τεχνοκρατών” που δείχνει να γνωρίζει πια αρκετά καλά τους κανόνες τόσο του παγκόσμιου εμπορίου όσο και των επικοινωνιακών στρατηγικών. Και μέχρι στιγμής, αντίθετα με όλες τις προηγούμενες εκτιμήσεις, εξαπλώνουν τη σφαίρα επιρροής τους, με φωτιά και με μαχαίρι, με αί παντ και

μακ μπουκ. Κι αυτό είναι που τους καθιστά μια απόλυτα υβριδική πατέντα, με χαρακτηριστικά που θα χαρακτηρίζαμε μετα-νεωτερικά, αλλά κυρίως αποτελεσματική μέσα στο χάος που χαρακτηρίζει τις νέου τύπου ιμπεριαλιστικές σχέσεις. Των οποίων ο Isis είναι προς το παρόν η ανεστραμμένη εικόνα με σοβαρές πιθανότητες να αποτελέσει μια πιο μόνιμη εκδοχή του μέλλοντος. Κι ένα τέτοιο μέλλον είναι ένας χώρος που δεν θα θέλαμε ποτέ να επιστρέψουμε.

Αντί επιλόγου, μόνο θλίψη, προς το παρόν. Αξίζει σε όλες τις ζωές που χάθηκαν στο Παρίσι, τη Βηρυτό, την Αγκυρα, στο Κομπάνι...είναι τόσο μεγάλη η λίστα κι όλο μεγαλώνει. Για να σταματήσουμε τον πόλεμο πρέπει καταρχήν να τον ονομάσουμε και να πάρουμε θέση. Ή μήπως εγκαταλείψαμε πια αυτή τη διεκδίκηση;

Το κείμενο σηκώθηκε από κοινού στον αέρα του διαδικτύου από Το Περιοδικό για τη Διατάραξη της Κοινής Ησυχίας και το Red NoteBook στις 18/11/2015

* Η Έλσα Παπαγεωργίου ζει στο Παρίσι, είναι κοινωνιολόγος, υπ. διδάκτορας φιλοσοφίας και ωρομίσθια εκπαιδευτικός σε σχολές κοινωνικής εργασίας.

